

Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας

Ο ρατσισμός ορίζεται ως συνέπειες πράξεων, συμπεριφορών και λόγων, έμμεσων ή άμεσων, οι οποίες περιθωριοποιούν, αποκλείουν και κάνουν διακρίσεις σε βάρος όσων θεωρούνται “διαφορετικοί”, ασχέτως πρόθεσης. τα ρατσιστικά περιστατικά έχουν ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την περιθωριοποίηση, τον αποκλεισμό ή τις διακρίσεις σε βάρος ατόμων

Μισαλλοδοξία: Το μίσος και η έλλειψη ανεκτικότητας και σεβασμού στις διαφορετικές συμπεριφορές, αντιλήψεις ή ιδέες

Εκφοβισμός:

Οι όροι εκφοβισμός (bullying) και θυματοποίηση χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν μια κατάσταση κατά την οποία ασκείται εσκεμμένη, απρόκλητη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία και επιθετική συμπεριφορά με σκοπό την επιβολή, την καταδυνάστευση και την πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές από συμμαθητές τους, εντός και εκτός σχολείου. Ο εκφοβισμός και η βία μπορούν να πάρουν σωματική, λεκτική, ψυχολογική και κοινωνική μορφή, ενώ υπάρχει και ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός, μέσα από τη χρήση νέων τεχνολογιών (cyberbullying). Συνήθως ο εκφοβισμός εκδηλώνεται με:

- Χειρονομίες, σπρωξιές, ξυλοδαρμούς
- Φραστικές επιθέσεις, βρισιές, προσβολές, απειλές, συκοφαντίες
- Εκβιασμούς
- Καταστροφή προσωπικών αντικειμένων, κλοπές
- Σεξουαλική παρενόχληση και κακοποίηση

- Αποκλεισμό και απομόνωση από παρέες, ομαδικά παιχνίδια και κοινωνικές δραστηριότητες

Ο εκφοβισμός εκδηλώνεται σε περιπτώσεις όπου παρατηρείται διαφορά δύναμης ανάμεσα στα άτομα που εμπλέκονται

Σκοπός Κώδικα Συμπεριφοράς Κατά του Ρατσισμού

Ο σκοπός του Κώδικα Συμπεριφοράς Κατά του Ρατσισμού στα σχολεία είναι:

α) η αναγνώριση των οποιωνδήποτε άμεσων ή έμμεσων, σκόπιμων ή άσκοπων λόγων, πράξεων και διαδικασιών που οδηγούν σε αρνητικές διακρίσεις συγκεκριμένων ατόμων με βάση τη διαφορετικότητά τους (βλ. ορισμό διαφορετικότητας πιο πάνω)

β) η ανάληψη ενεργού δράσης για πρόληψη και αντιμετώπιση ρατσιστικών περιστατικών, και

γ) η ανάληψη ενεργού δράσης για ανάπτυξη αντιρατσιστικής κουλτούρας.

Στόχοι Κώδικα Συμπεριφοράς Κατά του Ρατσισμού

- Η υποστήριξη της ισότητας, της δικαιοσύνης και του αμοιβαίου σεβασμού
- Η εξάλειψη ρατσιστικών περιστατικών οποιασδήποτε μορφής
- Η στήριξη των παιδιών που γίνονται δέκτες βίας, εκφοβισμού ή ρατσισμού οποιασδήποτε μορφής
- Η προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, όπως ορίζονται από τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- Η δημιουργία αντιρατσιστικής κουλτούρας.

Το σχολείο δεσμεύεται ώστε:

- να προάγει τον αλληλοσεβασμό
- να καταπολεμά έμπρακτα όλες τις μορφές ρατσιστικών περιστατικών, όπως ορίζονται και επεξηγούνται σε αυτόν τον Κώδικα
- να προωθεί τις ίσες ευκαιρίες και τις θετικές κοινωνικές σχέσεις ανάμεσα σε όλα τα άτομα της σχολικής κοινότητας
- να ενθαρρύνει, να στηρίζει και να βοηθά όλους τους μαθητές ανεξαιρέτως για να φτάσουν στο έπακρο των δυνατοτήτων τους
- να συνεργάζεται με τις οικογένειες των μαθητών, τον Σύνδεσμο Γονέων και την ευρύτερη κοινότητα, ώστε να καταπολεμούνται όλες οι μορφές ρατσισμού, ακολουθώντας και προωθώντας παραδείγματα καλών πρακτικών
- να εξετάσει το ενδεχόμενο δημιουργίας Επιτροπής κατά των Διακρίσεων, αποτελούμενης από μαθητές και εκπαιδευτικούς, για τον σχεδιασμό και τη λήψη προληπτικών μέτρων για αναχαίτιση ρατσιστικών τάσεων, με γνώμονα τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του κάθε σχολείου
- να εφαρμόζει τη σχολική πειθαρχία κατά τρόπο συμβατό με την αξιοπρέπεια του μαθητή ως ανθρωπίνου όντος και σύμφωνα με τις πρόνοιες που περιέχονται στους περί της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Κυρωτικούς) Νόμους του 1999 και 2000.



Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου δεσμεύονται ώστε:

- να είναι ενήμεροι για τον Κώδικα και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτόν
- να αναστοχάζονται αναφορικά με τις δικές τους απόψεις και στερεότυπα σε σχέση με τη διαφορετικότητα
- να θέτουν υψηλές προσδοκίες και να παρέχουν ευκαιρίες σε όλες/ους τις/τους μαθήτριες/τές τους ανεξαιρέτως
- να συζητήσουν σε συνεδρία προσωπικού θέματα ρατσισμού και διακρίσεων και των σχετικών νομοθεσιών στην εκπαίδευση και την κοινωνία
- να παρακολουθούν την εφαρμογή του Κώδικα μέσα από συζητήσεις στις συνεδρίες προσωπικού, τουλάχιστον μια φορά κάθε τρίμηνο/τετράμηνο
- να αναγνωρίζουν τις διάφορες μορφές στερεοτύπων και να τα αμφισβητούν άμεσα, όπου και όποτε παρατηρούνται
- να διδάσκουν στις/στους μαθήτριες/τές τους για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και για τον Κώδικα και να τους ενθαρρύνουν να αναφέρουν ρατσιστικά περιστατικά τα οποία παρατηρούν
- να υλοποιούν δραστηριότητες που ανταποκρίνονται στους δείκτες επιτυχίας του Προγράμματος Σπουδών Αγωγής Υγείας που σχετίζονται με θέματα διαφορετικότητας, ρατσισμού, εκφοβισμού, διακρίσεων και ενσυναίσθηση σε άτομα της σχολικής κοινότητας για βοήθεια στη μετάφραση
- να δημιουργούν ένα συμπεριληπτικό μαθησιακό περιβάλλον στο οποίο όλα τα παιδιά να νιώθουν άνετα και να αλληλεπιδρούν θετικά μεταξύ τους
- να μεριμνούν με δράσεις ώστε κανένα παιδί να μη μένει μόνο του το διάλειμμα
- να αναφέρονται σε όλα τα παιδιά με τον ίδιο τρόπο και όχι ως “τα δικά μας” και “τα ξένα” ή “τα άλλα”
- να συμμετέχουν στην εφαρμογή και αξιολόγηση του Κώδικα σε συνεργασία με τον/την Υπεύθυνο/η Εκπαιδευτικό και τη/τον Διευθύντρια/ντή του σχολείου
- να προωθούν τις ίσες ευκαιρίες και καλές κοινωνικές σχέσεις, αποφεύγοντας τις διακρίσεις εναντίον οποιουδήποτε ατόμου στη βάση της διαφορετικότητάς του
- να αποτελούν θετικά πρότυπα αντιρατσιστικής συμπεριφοράς στην τάξη, την αυλή και

Η/Ο Υπεύθυνη/ος Εκπαιδευτικός για τη διαχείριση ρατσιστικών περιστατικών, δεσμεύεται επιπρόσθετα ώστε:

- να συντονίζει την τήρηση και αξιολόγηση του Κώδικα σε συνεργασία με τη/τον Διευθύντρια/ή και τους εκπαιδευτικούς
- να αξιολογεί και να προωθεί έμπρακτα την εφαρμογή του Οδηγού, ώστε όλα τα ρατσιστικά περιστατικά να διερευνώνται και να αξιολογούνται άμεσα ή σε σύντομο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τα βήματα διαχείρισης ρατσιστικών περιστατικών, όπως εξηγούνται στον Οδηγό
- να συμπληρώνει το Έντυπο καταγραφής ρατσιστικού περιστατικού (Φόρμα 1) και την Ετήσια αναφορά ρατσιστικών περιστατικών (Φόρμα 2).

Η Διευθύντρια δεσμεύεται επιπρόσθετα ώστε:

- να γνωστοποιήσει και να συντονίσει συζήτηση για τον Κώδικα και τον Οδηγό σε μία τουλάχιστον συνεδρία προσωπικού
- να βεβαιώνεται ότι ο Κώδικας και ο Οδηγός είναι διαθέσιμοι και γνωστοποιημένοι σε όλους τους αρμόδιους φορείς, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τις οικογένειές τους (μέσα από τοποθέτηση αφισών στο σχολείο, αποστολή ενημερωτικού φυλλαδίου στις οικογένειες, διοργάνωση ημερίδας/εκδήλωσης ενημέρωσης κ.λπ.).
- να ορίσει ένα άτομο από τη Διευθυντική Ομάδα ως το άτομο με ειδικά καθήκοντα για τη διαχείριση ρατσιστικών περιστατικών (Υπεύθυνη/ος Εκπαιδευτικός) και να ενημερώσει όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας και τις οικογένειές τους για τα καθήκοντά και τον ρόλο της/του.
- να δημιουργήσει και να στηρίξει τη λειτουργία της Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Παραβατικότητας στην οποία θα λαμβάνει μέρος και ο/η Υπεύθυνος/η Εκπαιδευτικός.

- να βεβαιώνεται ότι όλα τα άτομα του προσωπικού του σχολείου γνωρίζουν τις υπευθυνότητές τους σε σχέση με τον Κώδικα
- να βεβαιώνεται ότι ο Κώδικας προωθείται και οι διαδικασίες που προβλέπει εφαρμόζονται με συνέπεια και σταθερότητα
- να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας των θυμάτων ρατσιστικών περιστατικών
- να λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις και δράσεις σε περιπτώσεις ύπαρξης ή διερεύνησης ρατσιστικών περιστατικών που αφορούν άτομα του σχολείου, όπως προνοείται από τον Οδηγό, και σύμφωνα με τους κανονισμούς λειτουργίας των δημόσιων σχολείων
- να παρακολουθεί την εφαρμογή του Κώδικα και του Οδηγού και να συζητά την εξέλιξή του και τρόπους βελτίωσής τους σε ώρα συνεδρίας προσωπικού
- να ενημερώνει τον/την Επιθεωρητή/τρια του σχολείου για την εφαρμογή του Κώδικα και του Οδηγού τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο
- να αποστέλλει την Ετήσια αναφορά ρατσιστικών περιστατικών (Φόρμα 2) στο ΥΠΠ (Παρατηρητήριο για τη Βία) για τα ρατσιστικά περιστατικά που διερευνήθηκαν και αντιμετωπίστηκαν στο σχολείο.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ
 ΚΑΣΤΑΝΟΣ
 ΦΥΛΗ
 ΞΑΝΘΟΣ
 ΑΛΒΑΝΟΣ
 ΚΟΡΟΙΔΕΥΟ
 ΑΠΟΡΡΙΨΗ
 ΛΕΥΚΟΣ ΣΤΙΓΜΑΤΙΣΜΟΣ
 ΚΟΝΤΟΣ
 ΠΕΡΙΘΟΡΙΑΣΜΟΣ
 ΕΧΘΡΙΚΟΤΗΤΑ
 ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ
 ΠΑΚΙΣΤΑΝΟΣ
 ΚΟΙΝΟΝΙΚΕΣ ΣΟΜΑΔΕΣ
 ΘΡΗΣΚΕΙΑ
 ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ
 ΠΡΟΚΑΤΑΛΉΨΗ
 ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ
 ΚΑΤΑΚΡΙΝΟΣΗ
 ΠΟΝΤΙΟΣ
 ΒΙΑ
 ΓΥΦΤΟΣ
 ΧΟΝΤΡΟΣ
 ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ
 ΤΣΙΓΓΑΝΟΣ
 ΚΑΚΙΑ
 ΦΥΛΟ
 ΟΡΓΗ
 ΜΑΥΡΟΣ
 ΒΡΙΖΟ

Οι μαθήτριες και οι μαθητές δεσμεύονται ώστε:

να σέβονται την προσωπικότητα, την ελευθερία και την αξιοπρέπεια των άλλων (εκπαιδευτικών, συμμαθητών, γονιών και όλων των άλλων προσώπων εντός και εκτός του σχολείου)

- να ενημερώνονται για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με τον ρατσισμό και τις διακρίσεις
- να αναγνωρίζουν τα διάφορα ρατσιστικά περιστατικά και να τα αναφέρουν άμεσα σε μία/έναν εκπαιδευτικό του σχολείου
- να αρνούνται να εμπλακούν σε ρατσιστικές συμπεριφορές

να ενημερώνουν άτομα που λένε ρατσιστικά ανέκδοτα ότι μπορεί με αυτόν τον τρόπο να πληγώνουν κάποια άλλα άτομα ή ομάδες

- να περιλαμβάνουν παιδιά στις παρέες και στις δραστηριότητές τους που μπορεί να αποκλείονται λόγω της διαφορετικότητάς τους
- να αμφισβητούν οποιαδήποτε στερεότυπα ή ρατσιστικές αντιλήψεις ακούνε στο περιβάλλον τους
- να σέβονται τα εθνικά και θρησκευτικά σύμβολα, όχι μόνο τα δικά τους αλλά και των άλλων
- να αναστοχάζονται αναφορικά με τη συμπεριφορά τους και κατά πόσο αυτή μπορεί να έχει ρατσιστικές συνέπειες για άλλα άτομα ή ομάδες.



Ρατσισμός είναι η αντίληψη ότι οι άνθρωποι δεν είναι όλοι ίσοι μεταξύ τους, αλλά διαχωρίζονται σε ανώτερους και κατώτερους, διακρινόμενοι είτε από το χρώμα του δέρματος, είτε από την εθνικότητα, είτε από τη θρησκεία κλπ. Το πιο συνηθισμένο είδος ρατσισμού, και αυτό που έχει δώσει την αρχική ονομασία στην λέξη, ["ράτσα"] razza = φυλή), είναι ο φυλετικός ρατσισμός.



είμαι μαύρος

Όταν αρρωσταίνω, είμαι μαύρος

Κι όταν πεθαίνω, ακόμα είμαι μαύρος

Κι εσύ λευκέ άνθρωπε

Όταν γεννιέσαι, είσαι ροζ

Όταν μεγαλώνεις, γίνεσαι λευκός

Όταν κάθεται στον ήλιο, γίνεσαι κόκκινος

Όταν κρυώνεις, γίνεσαι μπλε

Όταν φοβάσαι, γίνεσαι κίτρινος

Όταν αρρωσταίνεις, γίνεσαι πράσινος

Κι όταν πεθαίνεις, γίνεσαι γκρι

Και λες **εμένα** **έγχρωμο**;



